

Λυχνία

ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ, Η ΣΚΕΠΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μιὰ ἐντελῶς θαυμαστή, ὅσο και παράδοξη ἐμφάνιση τοῦ Θεοῦ ἔγινε στὸν πατριάρχη Ἀβραάμ, ἐνῶ αὐτὸς καθόταν στὴ θύρα τῆς σκηνῆς του, μέρα μεσημέρι, στὴ Χεβρών, κοντὰ στὴ δρυὶ τοῦ Μαμβρῆ.

Καθὼς σήκωσε τὰ μάτια του, εἶδε τρεῖς ἄνδρες νὰ στέκονται ἀπέναντί του. Ἐτρεξε ἀμέσως νὰ τοὺς προῦπαντήσῃ καὶ τοὺς προσκύνῃσῃ ὡς τῆ γῆ. “Κύριέ μου”, εἶπε, “ἂν ἔχω τὴν εὐνοιά σου, μὴν προσπεράσεις τὸ δούλο σου. Ἄς φέρουν λίγο νερὸ νὰ πλύνετε τὰ πόδια σας, καὶ μετὰ μπορεῖτε νὰ δροσιστεῖτε κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο. Θὰ φέρω καὶ λίγο ψωμὶ νὰ πάρετε δύναμη, καὶ μετὰ μπορεῖτε νὰ πηγαίνετε. Περάστε λοιπὸν ἀπὸ τὸ δούλο σας”. Ἐκεῖνοι ἀπάντησαν: “Κάνε ὅπως εἶπες”. Τότε ὁ Ἀβραάμ ἔτρεξε στὴ σκηνὴ καὶ εἶπε στὴ Σάρρα: “Πάρε γρήγορα τρεῖς γαβάθες ἀλεύρι ἐκλεκτό, ζύμωσε το καὶ κάνε πίττες”. Μετὰ ἔτρεξε στὰ βόδια, πῆρε ἕνα μοσχάρι τρυφερὸ καὶ καλὸ, τὸ ἔδωσε στὸν ὑπηρέτη κι ἐκεῖνος τὸ ἐτοίμασε γρήγορα. Πῆρε ἀκόμα βούτυρο, γάλα καὶ τὸ μοσχάρι ποὺ εἶχε ἐτοιμάσει, καὶ τὰ παρέθεσε μπροστά τους. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνοι ἔτρωγαν, αὐτὸς τοὺς παραστεκόταν κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο (Γεν. 18, 1-8).

Τὸ περιστατικὸ αὐτό, γνωστὸ καὶ ὡς “Φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ”, θεωρεῖται ὡς φανέρωση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, Πατρός, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐνυπάρχει ὁμως καὶ μιὰ ἀκόμη διάσταση σ’ αὐτό. Εἶναι μιὰ προτύπωση, ἕνας συμβολισμὸς τοῦ γεγονότος τῆς Ἐκκλησίας: Ἔχουμε τὸν Τριαδικὸ Θεό, τὸν δημιουργὸ καὶ πατέρα, σὲ μιὰ ἀξιοζήλευτη σκηνὴ ἀληθινῆς κοινωνίας μὲ τὰ ἐπὶ γῆς πιστὰ τέκνα Του, τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴ Σάρρα. Μιὰ πρότυπη εἰκόνα, ἕνα ἀρχέτυπο τῆς Ἐκκλησίας, θριαμβεύουσας καὶ στρατευομένης. Στὸ ὄλο σκηνικὸ κάτω ἀπὸ τὴν δρυὶ τὴν Μαμβρῆ ἀναφέρεται ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγοντας: “Ποιὰ εἶναι ἡ σκηνὴ κάτω ἀπὸ τὴν δρυὶ τοῦ Μαμβρῆ; Εἶναι ὅπωςδήποτε ἡ Ἐκκλησία ὑπὸ τὴν σκέπη τοῦ Σταυροῦ. Καὶ παρομοιάζεται ὁ Σταυρὸς μὲ τὴ βελανιδιά, ἐπειδὴ τὸ ξύλο τῆς εἶναι γερὸ καὶ ἀλύγιστο”.

Καὶ εἶναι ἀπόλυτα φυσικὸς ὁ συμβολισμὸς αὐτός, ἀφοῦ ὁ Σταυρὸς περιγράφεται παντοῦ σὰν ἕνα ζωηφόρο φυτὸ, ποὺ φυτρώνει ἀπὸ τὰ ἄδυστα τῆς γῆς, γίνεται σὲ εὖρος καὶ μῆκος ἴσος μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀγιάζει μὲ τὰ τέσσαρα ἄκρα του (τετραμερῆς) τὸν τετραπέρατο κόσμον (=τὰ

Τί ὥρα δά πᾶτε τὴν Κυριακή στὴν ἐκκλησία;

Κάθε Κυριακή εἶναι ἀνάμνηση καὶ ὑπόμνηση τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Κάθε Κυριακή ἡ Ἐκκλησία, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ γιορτάζει. Κάθε Κυριακή πρωτὶ (...ἀφ' ἡλίου ἀνατολάς... Μάρτυς ἅγιος Ἰουστίνος, α' αἰών) οἱ Χριστιανοὶ μαζεύονται γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι πού παραθέτει σ' ὅλους ὁ κοινός Πατέρας δίνοντας τὴν Σάρκα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Υἱοῦ Του, εἰς «βρώσιν καὶ πόσιν».

Δύο χιλιάδες χρόνια κάθε Κυριακή, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ἀποστόλων μέχρι σήμερα, ὅλες οἱ Ἐκκλησίες τελοῦν κάθε Κυριακὴ τὸ μυστήριον τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας. Τὴν προσφορά στὸν Θεό-Πατέρα τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Υἱοῦ Του γιὰ τὴν σωτηρίαν ὅλων. Τὴν θυσία τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων. Τὴν θυσία ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, γιὰ ὅλη τὴν οἰκουμένη.

Σ' αὐτὴν τὴν ἀγάπην, ἄραγε ἐμεῖς πῶς ἀνταποκρινόμαστε; Πόσο τὴν συνειδητοποιοῦμε; Πόσο θεωροῦμε ὅτι εἶναι ἡ Ζωὴ μας; Σέ τί μέγεθος καὶ βαθμὸ θέλουμε νὰ συμμετάσχουμε;

Δεκαετίες ὀλόκληρες πέρασαν μὲ τὴν σύγχυσι ὅτι ἡ σύναξη-λειτουργία τῆς Κυριακῆς εἶναι προσευχὴ στὴν ὁποία ἔχουμε

καθῆκον νὰ συμμετέχουμε. (Τὸ καθῆκον τοῦ ἐκκλησιασμοῦ!). Χρόνια πολλὰ ἡ Εὐχαριστία ἔγινε μιά εὐσεβὴς συνήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ καὶ ἡ γλώσσα ἦταν ἀκατανόητη καὶ οἱ εὐχές δὲν ἀκουόντουσαν, κατέληξε σιγά-σιγά ἡ ὑπόθεσι νὰ εἶναι μιά θρησκευτικὴ τελετουργία, ἓνα θρησκευτικὸ «δρᾶμα» πού τελικῶς τὸ παρακολουθοῦσαν οἱ Χριστιανοὶ οὐσιαστικὰ μένοντας «ἀδιάβροχοι». Προσευχόντουσαν; Ναι. Ὅμως λανθασμένα. Γιατί λανθασμένα; Γιατί καθένας προσεύχονταν μόνος καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Οἱ κοινές δεήσεις φάνταζαν ἔργο τοῦ ἱερέα, ἐνῶ ἡ μὴ συμμετοχὴ στά ψαλλόμενα, ἢ τίς εὐχές καὶ τὴν Εὐχαριστία (Μετάληψη) καθιστοῦσαν τὸ ὅλο θέμα ἀνιαρὸ καὶ ἀδιάφορο! Ἔτσι σιγά-σιγά ἡ κούρασι ἔφερε τὸν πειρασμὸ τῆς ὅσο λιγότερης (χρονικῆ) συμμετοχῆς, μέχρι ὅτου τελικὰ καταλήξει νὰ γίνῃ καὶ αὐτὴ τόσο ἀραιή, πού κατάντησε ἀνύπαρκτη. Ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν «ἐψύχη» (πάγωσε) καὶ στίς συνάξεις τῆς Κυριακῆς βλέπουμε ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἑνορίας. Ζοῦμε μιά ἔκπτωσι.

Ἐμεῖς πάλι πού ὑποτίθεται μαζευόμαστε τίς Κυριακές στὴν Εὐχαριστία πόση διάθεσι θυσίας ἔχουμε; Πόσο ἀγαπάμε τὸν Χριστό; Τὸ θέμα τὸ φανερῶναι ἢ προθυμία μας γιὰ συνάντησι μαζί του. Ἄραγε δὲν εἶναι αὐτονόητο ὅτι ὅταν κάποιον τὸν ἀγαπάμε θέλουμε νὰ εἴμαστε ὅσο γίνεται περισσότερο μαζί του; Μὲ τὸ Χριστό πόσο θέλουμε νὰ εἴμαστε μαζί; «Τὴν ἀγάπην σου γιὰ τὸν Χριστό θὰ σοῦ τὴν δεῖξει ἡ ὥρα τῆς

τέσσαρα πέρατα τοῦ κόσμου). Πού βλαστάνει καὶ ἀναπτύσσεται στὸ μυστικὸ παράδεισο (=κῆπο) πού λέγεται Θεοτόκος. Καὶ μᾶς θυμίζει τὸ δέντρο τῆς ζωῆς στὸ μέσον τοῦ Παραδείσου, ἀπ' τὸν καρπὸ τοῦ ὁποίου ἔφαγαν παράκαιρα οἱ Πρωτόπλαστοι, ὀδηγώντας ἔτσι τὸ γένος μας στὸ θάνατο. Αὐτὸν τὸ θάνατο καταργεῖ τώρα ὁ Σταυρός, καθὼς μᾶς ὀδηγεῖ πρὸς τὸν καρπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, τὸν Χριστό, ἀπ' τὸν ὁποῖο τρῶ-

γοντας δὲν ἀποθνήσκουμε. Εἶναι ὁ Σταυρός, μαζί μὲ τὴν Ἀνάστασι, ἡ σωτηρία πού «πρὸ αἰώνων εἰργάσατο ἐν μέσῳ τῆς γῆς» ὁ Θεός. Σκεπάζει τώρα καὶ σώζει ὀλόκληρη τὴν Ἐκκλησία, ὅπως προστάτευε ἡ δρυς τοῦ Μαμβροῦ τὴ σκηνὴ τοῦ Ἄβραάμ.

Ἐμεῖς; Εἴμαστε ἄραγε κάτω ἀπὸ αὐτὴν τὴν σκέπη τοῦ Σταυροῦ;

Πρωτ. Δ. Μ.

ΠΡΑΓΜΑ Ή ΠΡΟΣΩΠΟ;

Η άντικειμενικότητα είναι βασική αρχή κάθε επιστήμης και δεν θα μπορούσε να απουσιάζει από τη σχολή του Φρόυντ, του πατέρα της ψυχανάλυσης. Ο Viktor Frankl, καθηγητής της ψυχιατρικής στη Βιέννη και ιδρυτής της σχολής της λογοθεραπείας, κριτικάροντας τη σχολή της ψυχανάλυσης, γράφει:

“Η ψυχανάλυση δεν υιοθέτησε απλώς την άντικειμενικότητα – υποτάχθηκε σ’ αυτήν. Η άντικειμενικότητα όδηγησε στον υποβιβασμό του ανθρώπου σε πράγμα. Μετέτρεψε το ανθρώπινο πρόσωπο σε άντικείμενο, το ανθρώπινο πλάσμα σε πράγμα. Η ψυχανάλυση θεωρεί τον άρρωστο ως κάτι το κυβερνώμενο από “μηχανισμούς”, και άντιλαμβάνεται τον θεραπευτή ως το πρόσωπο που ξέρει πώς να χειρίζεται αυτούς τους μηχανισμούς. Πίσω όμως από μιá έρμηνεία της ψυχοθεραπευτικής ως άπλης τεχνικής καραδοκεί ο κυνισμός. Η αλήθεια είναι πώς μπορούμε να δούμε τον θεραπευτή ως άπλο τεχνικό, μόνο αν δούμε πρώτα τον άρρωστο ως ένα είδος μηχανής. Την ανθρώπινη ψυχή, που είναι ένα όλο, ή ψυχανάλυση τη βλέπει κομματιασμένη, γιατί την άντιλαμβάνεται ως κάτι που άποτελείται από χωριστά μέρη... Με τον ίδιο τρόπο, ή άκεραιότητα του ανθρώπινου προσώπου καταστρέφεται κατά κάποιον τρόπο. Μπορεί ακόμα να λεχθεί πώς ή ψυχανάλυση άποπροσωποποιεί τον άνθρωπο” (V. Frankl, Ο Θεός του Άσυνειδήτου, σ. 20-21).

Χρειάζεται όντως πολλές κυνισμός για να μεταβάλουμε τον “κατ’ εικόνα Θεού” άνθρω-

πο σε πράγμα. “Ένα σύνολο όρμών, ένστίκτων, χημικών διεργασιών, “μηχανισμών”, τά όποία ό είδικός τεχνικός μπορεί να προγραμματίσει, για να φτιάξει διάφορες μηχανές. Έτσι έχουμε τον άνθρωπο-φονική μηχανή, κατάλληλο για τά άπάνθρωπα όλοκληρωτικά συστήματα, τη γυναίκα-μηχανή του σέξ, τον άνθρωπο-γρανάζι στις τεράστιες άλυσίδες παραγωγής, τον άνθρωπο-πιόνι στα παγκόσμια κυκλώματα διαφθοράς. Τόν άνθρωπο χωρίς ταυτότητα. “Ένα άπρόσωπο νούμερο στις άναλώσιμες ανθρώπινες μάζες. Τί τραγωδία!

Πώς να μην είναι λοιπόν άνατρεπτική ή στάση και ό λόγος της Έκκλησίας, που άντι για πράγμα, θεωρεί τον άνθρωπο, ακόμα και τον πιό άμαρτωλό, μοναδικό και άνεπανάληπτο; Διαχωρίζει άπόλυτα τον άνθρωπο από την άμαρτία του. Καταδικάζει την άμαρτία του, αλλά θεωρεί πολύτιμον αυτόν που τη διαπράττει. Και άγωνίζεται να τον αναπλάσει. Τόν άνασυνθέτει, τον άναδεικνύει καινή κτίση, νέα δημιουργία. Άντι για άπρόσωπο, ψυχρό άντικείμενο, τον βλέπει πάντα σαν εικόνα του Θεού, με δική του ταυτότητα, με υπεύθυνη έλευθερία.

Μά και ό ίδιος ό Θεός παίρνει την ανθρώπινη μορφή, σταυρώνεται και για τον πιό άσήμαντο άνθρωπο, τον τιμά στο έπακρο κάνοντάς τον μέλος του ίδιου του σώματός Του. Μιά ζηλευτή άντιμετάδοση χαρισμάτων λαμβάνει χώρα: ‘Ο άνθρωπος θεωρεί τιμή του να είναι εικόνα του Θεού, αλλά και ό Θεός δεν ντρέπεται καθόλου να παίρνει για δική του μορφή την εικόνα του ανθρώπου. Τί μεγαλείο!

“Ένας άσκητής έκανε μετάνοια, προσκυνούσε δηλ. κάθε άνθρωπο, άνδρα ή γυναίκα άδιακρίτως, που τον έπισκεπτόταν. Κι όταν

προσευχής. “Όταν φθάσει, και σύ, άντι να τρέξεις, άσχολεύσαι με ό,τιδήποτε άλλο, τότε υπό δαιμόνων έμπαιζεσαι», λέει ό άγιος Ιωάννης της Κλίμακος. Η άγάπη του καθενός είναι κόπος και υπόθεση προσωπική του. Είναι όμως και στάδιο στο όποιο όλοι μας χρειάζεται να άγωνιστούμε για αύξηση και ώριμότητα. Μαθαίνουμε να αγαπάμε, μιμούμενοι τόν Χριστό. Δεν μπορείς να αγαπάς χωρίς διάθεση θυσίας. Αγαπώ σημαίνει θυσιάζω κάτι από τόν έαυτό μου χά-

ριν αυτού που αγαπώ. ‘Ο Χριστός θυσίασε τόν έαυτό του σταυρούμενος για μās και έμεις μιμούμενοι Αυτόν κάνουμε μικρές θυσίες (της διάθεσης, της άνεσης, της βολής μας) χάριν Αυτού που στην Εύχαριστία, **αυτό μās μαθαίνει. Μās τό μαθαίνει όχι γιατί Έκείνος χρειάζεται τήν θυσία της άγάπης μας, αλλά για να μās βοηθήσει να γίνουμε για τόν έαυτό μας και για τούς ανθρώπους μας, πηγή χαράς.**

Άρχιμ. Θ.Μ.

ΜΗΠΩΣ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ;

Ένας φούρναρης ήθελε πολύ να ιδεί και να γνωρίσει από κοντά κάποιον σπουδαίο άσκητή που ζούσε με τους μαθητές του, όχι πολύ μακριά από την πόλη του. Όταν ο άσκητής τό έμαθε, μεταμφιέσθηκε σε ζητιάνο και πήγε στον φούρνο. Έκει, ζήτησε ένα καρβέλι ψωμί. Ο φούρναρης δέν το έδωσε· και τότε εκείνος άρπαξε ένα καρβέλι και άρχισε να τό τρώει! Ο φούρναρης νευρίασε με τό «θράσος» του «ζητιάνου». Τόν άρπαξε, τόν ξυλοκόπησε και τόν πέταξε στον δρόμο!

Ένας φίλος του φούρναρη βλέπει τόν μοναχό - που τόν γνώριζε - και μαθαίνει τί έγινε. Πηγαίνει άμέσως στον φούρνο και λέει στον φούρναρη: «Είσαι τρελλός; Αύτός που έδειρες είναι ό σπουδαίος άσκητής που ήθελες να γνωρίσεις!». Μετανοιωμένος ό φούρναρης τρέχει, προφθαίνει τόν μοναχό και του λέει:

- Συγγνώμη πάτερ. Πές μου, τί να κάνω για να διορθώσω τό σφάλμα μου;

- Πρέπει να προσφέρεις ένα γεύμα σε μένα και στους μαθητές μου (!)

- Ευχαριστώ, απάντησε ό φούρναρης.

Τήν ώρα του γεύματος, είπε ό σοφός εκείνος μοναχός:

- Βλέπετε, άδελφοί μου, πόσο άγνοούμε τίς εντολές του Χριστού μας. Ο φίλος μας ό φούρναρης μάς παρέθεσε αυτό τό πολυτελές γεύμα επειδή είμαστε διάσημοι λόγω τής τάχα άγιωσύνης μας! Αλλά δέν μπόρεσε να προσφέρει ένα καρβέλι ψωμί για να χορτάσει τήν πείνα ενός ταλαίπωρου ζητιάνου!

* * *

Άλήθεια, πόσες φορές κάνουμε άνάλογες

κάποιοι του έκαμαν παρατήρηση, πώς είναι άνάρμοστο σε μοναχό να προσκυνάει άπλους λαϊκούς, τους άποστόμωσε λέγοντας: "Εγώ τήν εικόνα του Θεού προσκυνώ. Είδες τόν άδελφό σου; Είδες Κύριον τόν Θεόν σου".

Υπάρχει επανάσταση άνατρεπτικότερη άπ' αύτήν; Κι έσύ; Είσαι άνάμεσα σε τέτοιους επαναστάτες;

Πρωτ. Δ. Μ.

διακρίεις στην ζωή μας; Περιφρονούμε τούς άσιμους; και ταπεινούς και κολακεύουμε τούς διάσημους και ισχυρούς!

...είναι ό άπόστολος Ίάκωβος στην έπιστολή του προς όλους τούς χριστιανούς:

- Άδελφοί μου, τήν πίστη σας στον Κύριο τής δόξης, τόν Ίησού Χριστό, να μίν τήν έκδηλώνετε με μεροληπίες προς τούς συνανθρώπους σας. Για παράδειγμα εάν εισέλθει στην σύναξή σας ένας άνθρωπος με χρυσά δακτυλίδια και πολυτελή ένδύματα, και εισέλθει και ένας πτωχός με λερωμένα ένδύματα· και σεις δώσετε σημασία στον καλοντυμένο και του είπειτε: «έσύ κάθισε έδω, στην καλή θέση», και στον πτωχό είπειτε: «έσύ στάσου εκεί ή κάθισε έδω κάτω, δίπλα στο σκαμνί που βάζω τά πόδια μου», δέν μεροληπείτε και δέν γίνεστε κριτές κάνοντας πονηρές σκέψεις (1ακ. 2, 1-4);

Φυσικά, τό παράδειγμα του άποστόλου είναι ένδεικτικό, προκειμένου να καταλάβουμε ότι ή έντολή του Χριστού «να αγαπήσεις τόν πλησίον σου όπως τόν έαυτό σου» άφορα τούς πάντες. Δηλ. «πλησίον μας» είναι όλοι οι άνθρωποι.

Άλλιώς, αρχίζουμε να ύπολογίζουμε κέρδη, συμφέροντα, ώφέλη και πολλά άλλα. Τότε όμως, καταπατούμε τήν έντολή τής αγάπης· και έτσι αρχίζει ή ταραχή τής ψυχής, οι ένοχές και ή πίκρα γιατί μάς πηγαίνουν «στραβά» τά πράγματα στην ζωή μας. Άς «μεγαλώσουμε» λοιπόν τήν καρδιά μας ώστε να χωράει άκόμπη και αυτούς που άντιπαθούμε! Και έτσι θα γίνουμε μιμντές του έπουράνιου Πατέρα μας που «αγαπάει τούς δικαίους και έλεει τούς άμαρτωλούς».

Αρχιμ. Ν.Κ.

ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαίον Περιοδικόν

1. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Έκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως Μελέτιος

Υπεύθ.: Αρχιμ. Νίκων Κουσιίδης*

Τηλ. 26820 51161* Κωδικός 091984

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012 * Άρ. Φύλλου 350* Έτος ΛΒ'

Διανέμεται δωρεάν * Εισφορές δεκτές

Γραφικές Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ» Α.Ε.

Τηλ. 2397 023 313 Άσπροβάλτα Θεσ/νίκης

